

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การจัดการมูลฝอยในครัวเรือน เขตเทศบาลเมืองพะเยา

ชื่อผู้เขียน นายสมบุญ ขันเมือง

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ ลีสุวรรณ	ประธานกรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร. มนต์ สุวรรณ	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กรรณิการ์ ภูประเสริฐ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์ ปัญญาวิวัฒน์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน เขตเทศบาลเมืองพะเยา และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน เขตเทศบาลเมืองพะเยา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คือหัวหน้าครัวเรือนในครัวเรือนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา จำนวน 367 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบ Systematic Random Sampling เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

1. ครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองพะเยา มีปริมาณมูลฝอยเฉลี่ย 2.2 กิโลกรัมต่อวัน และมีอัตราการผลิตมูลฝอยในครัวเรือน 0.5 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน รวมปริมาณมูลฝอยจากครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองพะเยาทั้งหมด 9,976 กิโลกรัมต่อวัน มูลฝอยส่วนใหญ่เป็นเศษอาหาร เศษผัก เศษผลไม้ วัสดุพลาสติก หรือพลาสติกในรูปแบบอื่นๆ กระดาษหนังสือพิมพ์ เศษกระดาษ

2. โดยภาพรวมครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองพะเยา มีความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนในระดับปานกลาง

3. กรณีของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน พบว่าครัวเรือนที่มีความสัมพันธ์ของสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกัน มีความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอย ความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม และทัศนคติต่อปัญหามูลฝอยของหัวหน้าครัวเรือน มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลเมืองพะเยาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการรณรงค์ให้ประชาชน มีการรวบรวมมูลฝอย การแยกมูลฝอย และการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ โดยในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอย ควรใช้กลวิธีหลายอย่างมาผสมผสาน มีการประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ มีการรณรงค์ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ปรับปรุงระบบการจัดการมูลฝอย สนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆให้สอดคล้องกับการปฏิบัติที่ถูกต้องของประชาชน นอกจากนี้ผู้บริหารควรที่จะให้ความสำคัญในเรื่องการจัดการมูลฝอยที่แหล่งกำเนิด (ครัวเรือน) และมีการกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน

Independent Study Title	Solid Waste Management in Households in Muang Phayao Municipality	
Author	Mr. Somboon Khunmuang	
M.A.	Man and Environment Management	
Examining Committee	Assoc.Prof.Dr.Chukiat Leesuwan	Chairman
	Prof.Dr.Manat Suwan	Member
	Asst.Prof.Kannikar Bhuprasert	Member
	Assoc.Prof.Dr.Anurak Panyanuwat	Member

Abstract

The purposes of this study were to investigate the situation and appropriateness, and relating factors of solid waste management in households in Muang Phayao Municipality.

The study samples were 367 heads of households in Muang Phayao Municipality, based on systematic random sampling. The study instrument was a set of questionnaires. The statistical procedures included percentage, mean, standard deviation, t – test and Pearson's product moment coefficient of correlation.

The findings were as follows :

1. Each household in Muang Phayao Municipality produced solid waste averagely 2.2 kilogram/day, and a rate of 0.5 kilogram/day per person. Total per capita of solid waste was found as 9,976 kilogram/day. Most of the solid waste consisted of food waste, plastic or other plastic materials and paper.

2. Households in Muang Phayao Municipality had a moderate level of appropriateness of solid waste management per household.

3. Factors relating to appropriateness of solid waste management in households were as follows : Households with different relationship levels showed different appropriateness of solid waste management, with statistical significance at a level of 0.05. Heads of households had information concerning the environment, knowledge about solid waste management, a formulated attitude on solid waste management problems and an environmental awareness at a level of 0.01.

4. The finding suggests that Muang Phayao Municipality and government officials need to campaign with people for the collection, the separation and recycling of solid waste. Activities about solid waste management should include integrated strategies, a combination of cooperation and joint action between government officials, continued campaigning in target areas, supporting people participation, improved systems of solid waste management, supporting information material concerning proper practice in solid waste management. Besides this the administration should put more importance to the solid waste management at its origin (households) by introducing a clear policy.